

Beste vrienden van Mater Dei,

Na even wachten is het er dan toch, het jaarboek 2012-2013!

Het vorige schooljaar is er dan ook eentje om niet snel te vergeten.

Het was een jaar vol vernieuwing en verandering. De bijna 100 extra lestijden, die ingericht werden op 1 september 2012, hebben een hele omwenteling binnen onze school met zich meegebracht. Heel wat titularissen kwamen in een nieuwe rol terecht. Het vrij komen van titularisfuncties en oprichten van extra functies dwong ons om in een flink tempo 6 nieuwe medewerkers aan te werven. Het mondde uit in een stroom van nieuwe gezichten binnen onze organisatie, terwijl we reeds jaren gewoon waren aan een vast team.

Nieuwe functies, nieuwe klemtonen en extra ondersteuning zorgden voor een frisse wind.

Het is aansluitend een evenwichtsoefening geworden van voor- en nadelen afwegen en bijsturen vanuit verworven inzichten. Het werd inzetten op

competenties van medewerkers om ons, de hele organisatie, sterker te maken. Bij de start vertrek je van een theoretische visie en vanuit visionaire ideeën die dan noodgedwongen uitmonden in praktische organisatie.

De werkpunten die al een hele tijd in ons rugzakje zaten werden met een flinke ruk midden de spotlights geplaatst. Een doorgedreven gedifferentieerd talenonderwijs, inzetten op talenten van leerlingen, streven naar een hoge betrokkenheid van elke kind en werken aan een brede vorming met oog voor de leerlingen die extra noden vragen, kwamen door het inzetten van beleidsondersteuners en ambulante leerkrachten centraal te staan in ons jaaractieplan.

Na een jaar hard labeur durf ik toch al tevreden terugblikken op hetgeen gerealiseerd werd. Het werd een eerste flinke stap in een werking die doorheen de volgende jaren nog sterker en stabiel zal worden. Deze arbeidsintensieve start verliep in een open sfeer en succes werd mogelijk dankzij de inzet van iedereen die van ver en dichtbij betrokken was. Ik spreek dan ook graag een oprechte dankjewel uit

voor alle participanten van het proces : leerlingen, ouders, titularissen, ambulante leerkrachten, beleidsondersteuners, collega directieleden en leden van het schoolbestuur.

Deze vernieuwingsgolf zou een schitterende inhoud kunnen zijn voor dit jaarboek, was het niet dat tijd de grote boosdoener is. Tijd is noodzakelijk om het gebeuren van op afstand te kunnen beschouwen en er zinvolle zaken over neer te schrijven. Het pedagogische luik van deze uitgave sluit aan bij andere inhoud, die desalniettemin in mijn ogen even belangrijk zijn.

Het intern afstemmen op elkaar in een schoolorganisatie is noodzakelijk, maar het afstemmen met onze "buren" evenzeer. In een eerste hoofdstuk van dit jaarboek kunnen jullie ontdekken welke inspanningen wij, kleuter en lagere school, leveren om onze kleuters soepel de lagere school binnen te laten lopen. In eenzelfde moeite hebben we alle initiatieven, noodzakelijk voor een lage drempelovergang naar de secundaire afdeling en dit voor onze zesdeklassers, op een rijtje gezet.

We sluiten klassiek het jaarboek af met een fotoboek waarin een selectie gemaakt is van alle foto's die genomen werden het afgelopen schooljaar.

Ik wens jullie van harte een fijn lees- en kijkmoment toe.

*Peter Janssens
"Meester Peter directeur"*

Directie Lagere school

Inhoud

Visie van de school	8
Bruggen bouwen	10
Continuïteit of kloof tussen basis en secundair onderwijs?	13
Het team	18
Mater Dei in beeld: Fotoboek	22
Groepsfoto van onze school	57

Onze schoolvisie in een notendop

Onze schoolvisie berust op vijf pijlers

1. KWALITEITSONDERWIJS

In onze school wordt in de eerste plaats kwaliteitsonderwijs nagestreefd.

Kinderen hebben recht op eengelijke algemene vorming en op een opleidingsniveau dat beantwoordt aan de eisen van onze maatschappij. Daarom doen wij een beroep op de dagelijkse inzet van deskundige en enthousiaste medewerkers.

2. CHRISTELIJKE SCHOOL

De hoopvolle boodschap van Christus spreekt ons aan.

Van Jezus Christus leren wij een voorkeur te hebben voor hen die vandaag de minste kansen krijgen. In onze school zijn kinderen met verschillende sociale, culturele en religieuze achtergronden welkom. Wij geven uitdrukking aan ons geloof in het evangelie en volgen het ritme van het liturgisch jaar.

3. OPTIMALE ZORGBREEDTE

Wij "verbreden" onze zorg.

Niet alle kinderen zijn gelijk. Maar alle kinderen zijn wel gelijkwaardig. Ook in onze school zijn er kinderen die extra aandacht vragen. Wij proberen het aanbod van de school aan te passen aan de noden en talenten van de kinderen, en niet omgekeerd. Wij streven naar opbouwende relaties tussen alle partners van de school: kinderen, ouders, schoolteam en beleidsmakers.

4. WAARDENOPVOEDING

Wij gaan de vraag naar zingeving en ethische waarden niet uit de weg.

In een wereld die de kinderen dikwijls tot consumenten herleidt, streven wij naar het bespreekbaar maken van de vraag naar zingeving en van ethische waarden als solidariteit, vrede en gerechtigheid. In onze opvoeding streven wij naar de ontwikkeling van de zin voor het schone en naar een eerlijke reflectie over de werkelijkheid.

5. HET "GEZAG VAN HET HART"

Het gezag van het hart doet wonderen.

Onze school beperkt zich niet tot het doorgeven van kennis. Wij werken bewust opvoedend. Wij willen van de kinderen en jongeren houden, hen bevestigen in hun persoonlijke groei en hen hiertoe stimuleren door aanmoedigend optreden. De actieve en affectieve nabijheid is de basis van een assisterende stijl.

Bruggen bouwen

Na drie jaar voelt een kleuter zich helemaal thuis in de kleuterschool. De grote stap naar de lagere school is dan ook een bijzonder moment in hun leven. In het eerste leerjaar zullen heel wat spannende dingen gebeuren: leren lezen en schrijven, leren rekenen, een nieuwe juf of meester, een nieuw schoolgebouw, ... Al dat nieuwe geeft wel wat kriebels in de buik. Op de eerste schooldag zien we als leerkrachten dan ook heel wat nieuwsgierige blikken, klamme handjes en kinderen met hooggespannen verwachtingen. Sommige kinderen hebben het echter wat moeilijk met de overgang naar de lagere school. Ze verlangen heimelijk terug naar de tijd dat ze in de kleuterklas vrij mochten exploreren. In het eerste leerjaar veranderen er plots zoveel dingen. Het leven wordt "schoolser". Er wordt minder gespeeld, de klasregels in verband met interactie (vinger opsteken, zwijgen, luisteren, ...) moeten strikter opgevolgd worden en op tijd- en stond moeten er prestaties geleverd worden die ook beoordeeld worden. Er is minder ruimte voor eigen initiatief en voor persoonlijke exploratie van de wereld. Kortom: kinderen moeten zich stevig aanpassen.

U begrijpt ondertussen wel het belang van een veilige overgang van de kleuterschool naar de lagere school. Centraal staan hierbij het welbevinden en het zelfvertrouwen van de kinderen. Om deze sfeer van geborgenheid te creëren, streven we naar een goede en transparante samenwerking tussen beide onderwijsniveaus.

Tabel pag 11 : een schematisch overzicht van de initiatieven.

Wat:	Doel:	Wie:	Wanneer:	Evaluatie
Hoekenwerk 3K en 1L afstemmen	Leerlingen krijgen leidraad voor meer zelfstandigheid Zelfredzaamheid	Alle juffen	Werd vorig schooljaar op elkaar afgestemd	
Jaarplanning herbekijken en bijsturen voor dit schooljaar	Beter afgestemd geraken op elkaar	Zorgco's + overleg	september	
Materiaal van 3K voor hoekenwerk aan 1L in het begin van het schooljaar	Drempel verlagen naar het 1 ^{ste} leerjaar	juf Mia en juf Veerle	september	
Brievensbus knutselen om post van elkaar te ontvangen	Onderhouden van sociale contacten, drempelverlaging, nieuwsgierigheid opwekken	Alle juffen	september	
Pictogrammen van 3K naar 1L	Doortrekken van vaste gewoontes	juf Hilde en juf Carine	1 ^o trimester	
Collegiale consultatie	Leren van elkaar, blik verruimen	juffen van het 1 ^{ste} leerjaar	1 ^{ste} trimester	
Overleg 3K-1L	Doorgeven van dossiers/informatie	3K-1L-Zorg KS en LS	september	
Brief posten voor de Sint Pietengym	Sociale interactie	3K en 1L Meester Pascal en juf Erna/Charlotte	1 ^o trimester 6 december	
Gemeenschappelijke uitstap (musical, toneel,...)	Sociale interactie	Alle klasjes	1 x per schooljaar	
Klaspagegaai overnemen door 3K	Verbeteren van luisterhouding	juf Mia en juf Veerle juf Marleen	september	
Overleg 3K (bespreking testen)	Samenwerking KS en LS stimuleren	3K- zorg KS en LS	2 ^o trimester	
Overleg zorg-logo	Kijk op externe ondersteuners, communicatie tussen logo en school verbeteren	juf Marleen en juf Petra	1 ^o trimester	
Kleuren van de dagen worden aan de woordbeelden geassocieerd	Doortrekken van vaste gewoontes	juffen van het 1 ^{ste} leerjaar	1 ^o trimester	
Activiteit uitwerken rond jeugdboekenweek		Alle juffen	2 ^o trimester	
Uitwisselingsdag(3K>1L en 1L>3K) (jaarlijks)	Drempel verlagen naar het 1 ^{ste} leerjaar	Alle juffen	3 ^o trimester	
Leesmateriaal doorgeven aan 3K(vb.prikkelkaart, groot lees/vertelboek, klik-klakboekje)	Motiveren ,betrokkenheid	juffen 1 ^{ste} leerjaar	3 ^o trimester	
Jaarlijkse uitstap	Aansluiten aan de leefwereld van kinderen Drempel verlagen naar het 1 ^{ste} leerjaar	De klasjes van 3K en 1L	3 ^o trimester	
Idee van Max en de toversteen uitwerken: Gelukssteen maken voor kls die in 1L toekomen	Drempel verlagen naar het 1 ^{ste} leerjaar Sociale interactie	Alle juffen	Einde schooljaar	
Letter-/rekendoosje knutselen voor het 1 ^o lj.	Drempel verlagen naar het 1 ^{ste} leerjaar	Juf Mia en juf Veerle	3 ^o trimester	

Op verschillende momenten doorheen het schooljaar vinden klasoverschrijdende initiatieven plaats, waarbij de kleuters kennismaken met de juffen, de klaslokalen, de activiteiten. De kennismakingsdag, de gemeenschappelijke uitstappen, pietengym, briefwisseling, ... zijn hiervan enkele concrete voorbeelden. Daarnaast ontstond er, na collegiale consultatie waarbij de vier betrokken leerkrachten bij elkaar een kijkje gingen nemen, een verticale leerlijn tussen de derde kleuterklas en het eerste leerjaar. Dit houdt bijvoorbeeld in dat bepaalde icoontjes, werkvormen, geknutseld materiaal, ... niet enkel voorkomen in de kleuterklas, maar ook in hun nieuwe klaslokaal. Op deze manier kunnen de kleuters zich reeds een beeld vormen van hun toekomstige klas en is in september niet alles nieuw. De steun van de ouders bij de overgang is onontbeerlijk. Een ge-

ruststellend woordje is vaak goud waard. We betrekken de ouders dan ook graag en nodigen hen onder andere uit op een infoavond waar al een eerste kennismaking plaats vindt met de werking van de lagere school, praktische afspraken, ... Ook achter de schermen werken de leerkrachten nauw samen om elke kleuter van dichtbij op te volgen. In september komen de collega's een eerste keer samen om de dossiers van elke leerling te bespreken. Op deze manier wordt een continuïteit gegarandeerd wat betreft de ondersteuning van de leerling. De zorgcoördinatoren volgen de leerlingen met moeilijkheden extra op tijdens de MDO's. U leest het al: door deze activiteiten en initiatieven, nemen onze oudste kleuters kaboutersprongen als voorbereiding op de reuzenstap naar de lagere school toe.

De laatste ouderbevraging bij ons op school, geeft aan dat heel wat ouders de overgang bij hun kinderen als groot wordt ervaren. Ze geven zelfs aan dat de aansluiting moeizaam verloopt. Het is uiteraard een subjectief aanvoelen dat gevormd wordt door persoonlijke ervaringen. Het is een feit dat deze overgang heel wat tieners een zekere angst inboezemt. Verschillende studies wijzen uit dat deze angst niet altijd onterecht is en dat er wel degelijk sprake is van een kloof tussen beide onderwijsniveaus. Uit een grootschalige enquête, afgenomen bij leerlingen van het eerste jaar secundair onderwijs, leerkrachten die lesgeven in het eerste middelbaar of in het zesde leerjaar van het basisonderwijs, bleek dat men deze kloof voornamelijk toeschrijft aan de leerplannen en de structuur van beide onderwijsniveaus. Ook het gebrek aan communicatie en het leren leren en plannen werd vernoemd. Leerlingen die bevraagd werden gaven aan dat het een hele aanpassing was in het eerste middelbaar en dat ze leren leren en plannen eveneens als struikelblok ervoeren. Integratiedagen waarop leerlingen uit het zesde leerjaar kennis kunnen maken met de "grote" school zijn zeker noodzakelijk, alsook een betere communicatie over de niveaus heen. Meer overleg en samenwerking zijn cruciale factoren voor het verkleinen van de bestaande kloof.

Continuïteit of kloof tussen basis en secundair onderwijs?

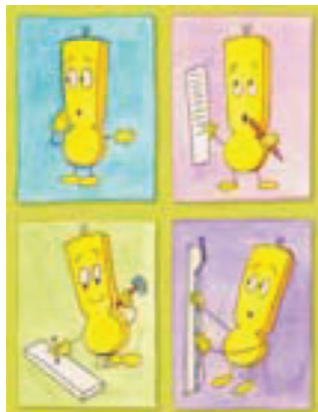

Einde lager onderwijs: wat nu?

Op Mater Dei maken we werk van het verkleinen van deze kloof. We benutten het feit dat onze school deel uitmaakt van een grote campus waar eveneens een secundaire school gevestigd is ten volle.

Leren leren – leren plannen

Doorheen de lagere school werd een leerlijn rond leren leren uitgewerkt. Op deze manier worden de leerlingen zich reeds in het eerste leerjaar (en zelfs al in de derde kleuterklas) bewust van enkele belangrijke leer- en werkhoudingen. Papegaaien, Pietje Precies, de babbelmeter, stippe stappen, het zijn misschien begrippen die u bekend in de oren klinken. Naarmate kinderen groter worden

leren ze belangrijke sleutelwoorden in een tekst aanduiden om in het zesde leerjaar te komen tot het schematiseren en samenvatten van langere teksten. Leren, hoe doe je dat? De vier fasen (wat – hoe – doe – controleer) worden stapsgewijs aangeleerd en in de derde graad worden de aangeleerde stappen geïmplementeerd en aangevuld met een vijfde stap, namelijk reflecteren.

Uiteraard is er ook voldoende aandacht weggelegd voor het leren plannen. In de tweede graad wordt reeds aandacht geschonken aan het planmatig werken. Voor een grote toetsenperiode maken de leerlingen in de derde graad (aanvankelijk samen, nadien individueel) een studieplanning op.

Kennismaken

Gedurende het hele schooljaar worden de leerlingen van het zesde leerjaar zich bewust van hun nakende keuze. We trachten de kloof zo klein mogelijk te houden en organiseren een aantal activiteiten met de secundaire afdeling waardoor de leerlingen een beter zicht krijgen op de organisatie van een middelbare school.

Tijdens een inleefdag worden de leerlingen ondergedompeld in de sfeer van het secundair. Ze mogen op de grote speelplaats spelen, het uniform mag achterwege gelaten worden en in de eetzaal kunnen ze zich eens wagen aan de snack of de broodjes. De leerlingen krijgen een hele dag proevertjes van de leerstof van het eerste middelbaar. Een uur Latijn, kennismaken met techniek, een muzikles, wiskunde wordt algebra, ... het is maar een greep van de activiteiten. Nadien volgt uiteraard een uitgebreid reflectiemoment waar ze een antwoord krijgen op al hun vragen. Later in het schooljaar volgt een tweede integratiemoment. Leerlingen van het eerste middelbaar en leerlingen van het zesde middelbaar vormen gemengde groepen en leren heel wat bij rond het thema milieu of gezondheid. Uiteraard op een ludieke manier. Doel van beide inleefdagen is onze kinderen zin laten krijgen in het eerste middelbaar en hun angst voor die grote stap overwinnen.

Naast deze gezamenlijke activiteiten zijn er ook momenten waarop in de klas aandacht besteed wordt aan de verschillende studierichtingen. Dit gebeurt via een studiekeuzespel waarbij de leerlingen hun inzicht in

het secundair onderwijs vergroten. Door zelf in de rol van een personage te kruipen en een passende studiekeuze voor deze persoon te maken, krijgen ze inzicht in de verschillende aspecten die belangrijk zijn voor hun eigen studiekeuze.

De Vlaamse Gemeenschapscommissie organiseert ieder jaar een campagne om de kinderen wegwijs te maken in het studieaanbod van het Nederlandstalig secundair onderwijs in Brussel. Uiteraard trekt dus ook onze zesde klas erop uit om samen met de ouders op een beurs kennis te maken met het volledige studieaanbod. Door deel te nemen aan doe-activiteiten en initiaties ervaren de kinderen wat een studierichting inhoudt en welk beroep ze er later mee kunnen uitoefenen. Het werd een echte reis naar de toekomst.

Hebben onze leerlingen na deze activiteiten nog vragen? Wij halen er een expert bij in de klas. Zowel de klasleerkracht als een medewerker van het CLB beantwoorden met veel plezier de vragen. Ook wordt alles nog eens kort herhaald en laten we de leerlingen kennismaken met de website www.onderwijskiezer.be.

Doorstroming en oriëntering

Het thema doorstroming en oriëntering komt regelmatig aan bod in het zesde leerjaar. Toch is het kind oriënteren niet iets wat alleen moet gebeuren in het zesde leerjaar, maar het behalen van de eindtermen is een gezamenlijke doelstelling, een taak voor de hele basisschool.

Voor bepaalde kinderen verloopt dit moeilijker. Deze kinderen worden tijdens hun schoolloopbaan intensief opgevolgd door de klastitularis en de zorgjuf. Het gaat niet enkel over de overgang zesde leerjaar – secundair, maar ook over het volgen van een ander traject binnen de eigen school of een overstap naar een andere onderwijsvorm.

Bij de oriëntering naar het secundair onderwijs proberen we het watervalstelsel te vermijden. Het is een basisprincipe op school dat elk kind een school, richting vindt waarin het zich goed voelt.

Doorheen de lagere school worden de leerprestaties van kinderen nauw opgevolgd. Enerzijds proberen we het onderwijs op maat af te stemmen op noden, maar anderzijds moet de klassenraad ook oordelen of een leerling het getuigschrift basisonderwijs kan behalen. Leerlingen kunnen op die manier starten in een A-stroom waar een basis gelegd wordt om verder door te stromen naar heel wat andere richtingen. Er zijn echter ook leerlingen die doorstromen naar de B-klas, indien de eindtermen niet behaald werden.

Een belangrijke taak rust bij het invullen van de BASO-fiche. Hier komt de visie van ouders, kind, leerkracht en school samen. Ieder wil namelijk het beste voor het kind, namelijk een richting waarin de leerling zich thuis voelt. Gelukkig kunnen we bij het maken van deze keuze rekenen op de

steun van het CLB. Zij komen niet enkel in de klas verduidelijken welke studierichtingen er zijn, maar nemen ook de tijd om de ouders voldoende te informeren. Daarnaast is het CLB aanwezig tijdens het oudercontact zodat alle vragen rustig beantwoord kunnen worden.

Bij het begin van de zomervakantie wordt de BASO-fiche, via de ouders, doorgegeven aan de directeur van de secundaire school. Aansluitend organiseren beide scholen, bij kinderen waarvan de ouders toestemming hebben gegeven, een overleg. Dit overleg vindt plaats tussen de leerkrachten van het 6de leerjaar en een delegatie van de secundaire afdeling : de zorgleerkracht en enkele titularissen van het eerste middelbaar. Een ideaal moment om enkele aandachtspunten te bespreken en voor elke leerling de beste leeromgeving te creëren.

Door deze activiteiten en lesmomenten proberen we als school de beste kansen voor onze leerlingen te scheppen en voldoende bruggen te slaan tussen basis en secundair onderwijs, zodat ze met een degelijke basis hun verdere schoolloopbaan kunnen aanvatten.

Het team

1. Pascal (4a)
  2. Jessi (4b)
  3. Elisa (5A)
  4. Marleen (Zorgcoördinator)
  5. Vicky (Leerkracht Frans)
  6. Erna (Leerkracht Sport)
  7. Sophie (Taalcoördinator)
  8. Carine (1a)
  9. Peter (Directeur)
  10. Peter (5b)
  11. Sofie (1B)
  12. Charlotte (Leerkracht Sport)
  13. Anneleen (6b)
  14. Evelyne (3A)
  15. Katrien (6a)
  16. Chris (2a)
  17. Virginie (3b)
  18. Aagje (Muzische vorming)
  19. Chris (Secretariaat)
  20. Elise (2B)
  21. Marijke (Beleidsondersteuning)
  22. Hilde (Zorgcoördinator)
  23. Mieke (Beleidsondersteuning)
- Isabelle (Zwangerschapsverlof)

Eerste jaar

Tweede jaar

Derde jaar

Vierde jaar

Vijfde jaar

Zesde jaar

